

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА
СПОРТУ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

НАКАЗ

07.07.2012

м. Київ

N 604/417/793/499/518

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
31 липня 2012 р. за N 1292/21604

**Про затвердження Інструкції про взаємодію органів
виконавчої влади в роботі з дітьми, розлученими із сім'єю,
які не є громадянами України і звернулися до компетентних
органів із заявою про визнання біженцем або особою, яка
потребує додаткового захисту**

Відповідно до [Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту"](#), підпункту 1 пункту 12 розділу IV Плану заходів з виконання у 2011 році Загальнодержавної програми "Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини" на період до 2016 року, затвердженого [розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 року N 330-р](#), з метою визначення механізмів проведення органами виконавчої влади роботи з дітьми, розлученими з сім'ями, які не є громадянами України і звернулися до компетентних органів України із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту,

НАКАЗУЄМО:

1. Затвердити Інструкцію про взаємодію органів виконавчої влади в роботі з дітьми, розлученими із сім'єю, які не є громадянами України і звернулися до компетентних органів із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, що додається.
2. Державній міграційній службі України (Ковальчук М. М.) у п'ятиденний строк після підписання наказу забезпечити його подання на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ надіслати за належністю.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цього наказу залишаємо за собою.

**Міністр внутрішніх справ України
генерал внутрішньої служби
України**

В. Ю. Захарченко

**Віце-прем'єр-міністр України -
Міністр соціальної політики
України**

С. Л. Тігіпко

**Міністр освіти і науки, молоді
та спорту України**

Д. В. Табачник

**Віце-прем'єр-міністр України -
Міністр охорони здоров'я України**

Р. В. Богатирьова

**Голова Державної прикордонної
служби України
генерал армії України**

М. М. Литвин

ІНСТРУКЦІЯ

**про взаємодію органів виконавчої влади в
роботі з дітьми, розлученими із сім'єю, які
не є громадянами України і звернулися до
компетентних органів із заявою про
визнання біженцем або особою, яка
потребує додаткового захисту**

I. Загальні положення

1.1. Ця Інструкція визначає механізм провадження органами виконавчої влади роботи з дітьми, розлученими із сім'єю, які не є громадянами України і заявили про намір звернутися до компетентних органів із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту (далі - дитина, розлучена із сім'єю).

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства внутрішніх справ
України, Міністерства соціальної
політики України, Міністерства освіти і
науки, молоді та спорту України,
Міністерства охорони здоров'я України,
Адміністрації Державної прикордонної
служби України

07.07.2012 N 604/417/793/499/518

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України

31 липня 2012 р. за N 1292/21604

1.2. Ця Інструкція розроблена відповідно до Законів України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту", "Про охорону дитинства", "Про соціальні послуги".

Терміни, що вживаються у цій Інструкції, мають значення, наведені у зазначених Законах.

1.3. Робота компетентних органів з дитиною, розлученою із сім'єю, будується на принципах:

забезпечення інтересів дитини, розлученої із сім'єю, компетентними органами, які беруть участь у визначенні статусу дитини, розлученої із сім'єю;

недопущення дискримінації в правах дітей, розлучених із сім'єю;

забезпечення права дитини, розлученої із сім'єю, на участь у вирішенні питання стосовно визначення її статусу;

конфіденційності інформації про дитину, розлучену із сім'єю.

II. Виявлення дітей, розлучених із сім'єю

2.1. Якщо державний кордон України перетинає чи перетнула дитина, розлучена із сім'єю, посадові особи органу охорони державного кордону Державної прикордонної служби України (далі - органи Держприкордонслужби) у разі її звернення або повідомлення інших осіб невідкладно повідомляють про це територіальний орган Державної міграційної служби України (далі - територіальний орган ДМС України) та відповідний орган опіки та піклування за місцем її виявлення, а також роз'яснюють такій дитині (за необхідності залучається перекладач) порядок подання заяви про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, та інформують про місцезнаходження територіальних органів ДМС України.

2.2. Якщо органами Держприкордонслужби було виявлено дитину, розлучену із сім'єю, яка незаконно перетнула кордон України і заявляє про намір бути визнаною біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, або про це повідомили інші особи, які не є її законними представниками, посадові особи органу Держприкордонслужби невідкладно повідомляють про це територіальний орган ДМС України і відповідний орган опіки та піклування за місцем її виявлення.

2.3. У разі виявлення дитини, розлученої із сім'єю, про це невідкладно повідомляються територіальний орган ДМС України, орган внутрішніх справ Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, на транспорті (далі - орган внутрішніх справ) і відповідний орган опіки та піклування за місцем виявлення дитини.

2.4. Посадова особа органу Держприкордонслужби у випадку, передбаченому пунктом 2.2 цього розділу, або органу внутрішніх справ після виявлення дитини, розлученої із сім'єю, із залученням перекладача заповнює у двох примірниках акт про факт виявлення дитини, розлученої із сім'єю, яка заявила про намір звернутися до компетентних органів України із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту (додаток 1) (далі - акт про факт виявлення), та забезпечує передачу дитини, розлученої із сім'єю, представникові територіального органу ДМС України протягом 24 годин. Попередньо погоджуються час та місце передачі дитини, розлученої із сім'єю.

2.5. При передачі дитини, розлученої із сім'єю, територіальний орган ДМС України забезпечує присутність перекладача та представника відповідного органу опіки та піклування.

Передача виявленої дитини, розлученої із сім'єю, оформлюється актом про приймання-передавання дитини, розлученої із сім'єю, яка заявила про намір звернутися до компетентних органів України із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту (додаток 2) (далі - акт про приймання-передавання). Акт про приймання-передавання складається посадовою особою органу, який виявив дитину, розлучену із сім'єю, у двох примірниках (кожній стороні по одному).

Дані до акта про факт виявлення, акта про приймання-передавання заносяться з наявних документів, що посвідчують особу дитини, та візуального огляду, а за відсутності документів - зі слів дитини або інших осіб, які можуть надати відомості про таку дитину, про що робиться запис в акті, який засвідчується підписом даної особи.

2.6. Територіальний орган ДМС України і відповідний орган опіки та піклування спільно невідкладно вживають заходів для тимчасового влаштування дитини, розлученої із сім'єю, відповідно до пункту 2.9 цього розділу, а в разі потреби надання невідкладної медичної допомоги або стаціонарного лікування - до закладу охорони здоров'я за місцем виявлення дитини. Територіальний орган ДМС України забезпечує надання послуг перекладача.

2.7. Відповідний орган опіки та піклування протягом трьох робочих днів з дати виявлення дитини, розлученої із сім'єю, призначає їй законного представника.

2.8. У разі виникнення обґрунтованого сумніву щодо віку дитини, розлученої із сім'єю, уповноважена посадова особа територіального органу ДМС України із залученням перекладача за згодою дитини та її законного представника направляє таку дитину на обстеження до закладу охорони здоров'я для встановлення її віку.

Визначення віку проводиться у випадку очевидної невідповідності дитини заявленому нею віку з урахуванням фізичних (пов'язаних з розвитком), психологічних та культурних чинників. Обстеження проводиться з дотриманням культурно-етичних принципів. При встановленні віку сумніви вирішуються на користь дитини, розлученої із сім'єю.

Дитині, розлученій із сім'єю, яка направляється на обстеження з метою встановлення віку, через перекладача в присутності законного представника роз'яснюються причини такого обстеження.

2.9. Територіальний орган ДМС України і відповідний орган опіки та піклування за місцем виявлення дитини, розлученої із сім'єю, на підставі документів, отриманих від органу Держприкордонслужби або органу внутрішніх справ та закладу охорони здоров'я стосовно дитини, розлученої із сім'єю (акт про факт виявлення, акт приймання-передавання, медична довідка (за наявності)), уживають заходів для її тимчасового влаштування до притулку для дітей служби у справах дітей, дитячих будинків або загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, або в сім'ю (крім сімей усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів).

У разі закінчення строку перебування дитини, розлученої із сім'єю, в притулку для дітей служби у справах дітей відповідний орган опіки та піклування вирішує питання подальшого влаштування дитини, розлученої із сім'єю, та повідомляє територіальний орган ДМС України про зміну місця її перебування.

III. Розгляд заяв про визнання дитини, розлученої із сім'єю, біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту

3.1. Законний представник дитини, розлученої із сім'єю, протягом трьох робочих днів після призначення його відповідним органом опіки та піклування подає до територіального органу ДМС України заяву дитини, розлученої із сім'єю, про визнання її біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

3.2. Посадова особа територіального органу ДМС України реєструє заяву дитини, розлученої із сім'єю, про визнання її біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, відповідно до Правил розгляду заяв та оформлення документів, необхідних для вирішення питання про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, втрату і позбавлення статусу біженця та додаткового захисту і скасування рішення про визнання особи біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, затверджених [наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07 вересня 2011 року N 649](#), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 жовтня 2011 року за N 1146/19884 (далі - Правила).

3.3. Рішення про оформлення документів дитині, розлученій із сім'єю, для вирішення питання про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, приймається невідкладно після реєстрації заяви.

Рішення за заявою дитини, розлученої із сім'єю, про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, приймається відповідно до [Правил](#).

3.4. Територіальний орган ДМС України спільно з міжнародними організаціями здійснює заходи, пов'язані з розшуком батьків або інших законних представників дитини, розлученої із сім'єю.

У разі встановлення місця проживання / перебування батьків або інших законних представників дитини, розлученої із сім'єю, територіальний орган ДМС України інформує про це відповідний орган опіки та піклування щодо повернення дитини, розлученої із сім'єю, до місця проживання / перебування.

Повернення дитини, розлученої із сім'єю, до місця проживання / перебування з метою воз'єднання сім'ї здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

**Голова комісії з проведення ліквідації
Державного департаменту громадянства,
імміграції та реєстрації фізичних осіб
Міністерства внутрішніх справ України**

В. В. Шейбут

**Директор Департаменту з усиновлення
та захисту прав дитини
Міністерства соціальної політики
України**

Р. С. Колбаса

**Директор Департаменту загальної
середньої та дошкільної освіти
Міністерства освіти і науки, молоді**

О. В. Єресько

та спорту України

Директор Департаменту охорони
материнства, дитинства та
санаторного забезпечення
Міністерства охорони здоров'я України

С. І. Осташко

Перший заступник Голови
Державної прикордонної
служби України - директор
Департаменту охорони
державного кордону

П. А. Шишолін

АКТ
про факт виявлення дитини, розлученої із
сім'єю, яка заявила про намір звернутися
до компетентних органів України із
заявою про визнання біженцем або особою,
яка потребує додаткового захисту

Додаток 1
до Інструкції про взаємодію органів
виконавчої влади в роботі з дітьми,
розлученими із сім'єю, які не є
громадянами України і звернулися до
компетентних органів із заявою про
визнання біженцем або особою, яка
потребує додаткового захисту

_____ 20__ року Місто, село, район _____

Цей акт складено _____
(компетентний орган, посада, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи, яка

_____ складає акт)

у присутності _____
(за наявності особи, яка може надати відомості про виявлену дитину,

_____ прізвище, ім'я та по батькові, дата, місце народження, місце проживання, контактний номер телефону)

перекладач з _____ мови: _____
(прізвище, ім'я та по батькові, дата, місце проживання, контактний номер
телефону)

_____ про таке: 1. Дата та обставини факту виявлення дитини, розлученої із сім'єю (без супроводу)

_____ 2. Анкетні дані: _____
(громадянство (за наявності), прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата, місце народження
дитини,

_____ за можливості дані про батьків, родичів)

3. Прикмети дитини: _____
(приблизний вік, зріст, колір волосся, очей, особливі прикмети)

4. Стан здоров'я дитини під час її виявлення: _____
(зі слів дитини; скарги на здоров'я)

Дитину направлено або тимчасово влаштовано _____
(найменування закладу)

Підпис особи, яка склала акт: _____
(компетентний орган, посада, прізвище)

Підпис особи, у присутності якої складено акт _____
(прізвище)

Перекладач _____
(прізвище)

АКТ
про приймання-передавання дитини,
розлученої із сім'єю, яка заявила про намір
звернутися до компетентних органів
України із заявою про визнання біженцем
або особою, яка потребує додаткового захисту

Додаток 2

до Інструкції про взаємодію органів виконавчої влади в роботі з дітьми, розлученими із сім'єю, які не є громадянами України і звернулися до компетентних органів із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту

_____ 20__ року Місто, село, район _____

Сьогодні о __ год. __ хв. представник _____

(найменування компетентного органу, що передає, посада, військове звання, прізвище, ім'я та по батькові)
та представник _____

(найменування органу міграційної служби, посада, прізвище, ім'я та по батькові)

_____

склали цей акт про те, що перший передає, а другий приймає _____

_____

(громадянство (за наявності), прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата, місце народження дитини, дані про батьків, родичів)

яка є дитиною, розлученою із сім'єю, і заявила про намір звернутися до компетентних органів України із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

Дитину передав: _____
(військове звання, підпис, прізвище)

Дитину прийняв: _____
(підпис, прізвище)

_____

© ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛІГА", 2017

© ТОВ "ЛІГА ЗАКОН", 2017